

Faglig vejledning:

Anvendelse af fluorid og tandpasta i Randers kommunale Tandpleje

Personale gruppe:/gældende for: Tandlæger, tandplejere og klinikassistenter	Udarbejdet af: Tandplejer Gülsüm Øzbek Tandplejer Linda Kristensen	Ansvarlig: Det principielle ansvar: Overtandlæge Anne Kaae-Nielsen
Dato for ikraftsættelse: 1. august 2020	Sidst ajourført: 29-11-2023 Camilla Hansen Aslan	Ajourføring af denne instruktion sker ved fremkomst af nye faglige/videnskabelige anbefalinger og senest: December 2027

Uddannelse/forudsætninger: Tandlæger, tandplejere og klinikassistenter

Formål: At hjælpe barnet og dets forældre med at undgå caries ved brug af fluoridtandpasta og fluoridbehandling på klinik, for at opretholde sufficient oral sundhed.

Opgave afgrænsning: Gælder alle børne- og ungepatienter. Det er hele personalegruppen som instruerer i hjemmetandpleje til patienterne. Hvis der stilles diagnosen "initial caries" og der skrives "0" i SCOR, skal det altid følges op af en behandling: Tandbørsteinstruktion og/eller fluorid-pensling eller fissurforsøgning.

Instruktion: Ved en god fluoridpolitik forstår vi i Randers:

- Der skal bruges 1450 ppm Fluoridtandpasta, når første tand erupterer svarende til et knappenålshoved.
- Når 1. mælkemolar erupterer, er det vigtigt at bruge en lille mængde tandpasta (det er ikke mængden, men koncentrationen af fluorid der gør forskellen). Forældrene skal selv prøve hvor lille en mængde, der skal bruges. Vi anbefaler at mængden svarer til barnets lillefingernegl.
- Der børstes tænder 2 gange dagligt. Spyt så vidt muligt ud efter tandbørstning.
- Fluorid gør ikke tanden stærkere, men gør cariesprocessen langsommere.

I Randers drikkevand ses der ikke højere fluoridindhold, end at individuel behandling kan foretages. Drikkevandsprøver kan ses i Bilag I.

Behandling:

- Fluoridpensling foretages hver 3.-6. måned på indikation, og indtil det vurderes at carieslæsionen er kronisk. Dog ved MIH-tænder og sensitivitet kan der være behov for yderligere behandling. Førstevalget er 2 % NaF, da det er billigst. Profluorid er en del dyrere end NaF og optages langsomt. Indlægssedlen instruerer patienten i at undgå mad og drikke i 4 timer efter påsmøring. Vi anbefaler 1 time for både NaF og ProFluorid, da er hovedparten af Fluorid optaget i emaljen.
-

Pensling:

2% NaF-opløsning: Tænderne rengøres (moderate mængder plak accepteres). Der tørlægges (ikke udtørres) med drytip/vatrulle/sug. Området fugtes i 2 min. med NaF-opløsningen. Patienten anbefales ikke at skylle eller spise 1 time efter appliceringen.

Profluorid: Tænderne rengøres. Der tørlægges med drytips/vatrulle/sug efter behov. Placeres på læsionen i et tyndt lag. Patienten anbefales ikke at skylle eller spise 1 time efter appliceringen.

Skylning 0,2% NaF: 0,2% NaF anbefales som mundskylning i en kort periode. Evt. efter alvorlig sygdom, operation i mundhulen eller lign. hvor tandbørstning ikke er mulig. Patienten anbefales at skylle i 2 min.

Tandpasta:

- Den tandpasta vi udleverer, må ikke indeholde triclosan eller natriumlaurylsulfat.
- Lavdosis tandpasta (indeholdende mindre end 1450 ppm fluorid) forefindes ikke på klinikkerne.
- Fluoridtandpasta skal opfattes som en form for medicin. Derfor er det os der vælger ud fra faglige argumenter, hvad vi vil udlevere.
- Vi udleverer ikke tandpasta til alle, men på indikation.
- 5000 ppm Duraphat tandpasta (receptpligtig) har dokumenteret klinisk effekt på rodcaries. Det er et specialprodukt og må ikke bruges til børn og unge under 16 år, andet end på særlig indikation (f.eks. sygdom der besværliggør tandbørstning i en periode).

1 ppm fluorid er det samme som 1 mg/l eller 1 mg/kg. 2% fluorid-opløsning er det samme som ca. 10.000 ppm fluorid.

Patientsikkerhed:

Man skal være opmærksom på mængden af fluorid tandpasta. Det er vigtigt med den rette mængde svarende til barnets alder.

Der er risiko for fluoridforgiftning ved indtagelse af store mængder tandpasta på én gang. Der er også risiko for dentalfluorose, hvis mængden af daglig tandpasta er for højt.

Ved fluoridpensling på klinik er det vigtigt med grundig tørlægning for at undgå at patienten indtager for meget fluorid.
